Beküldte mosz - 2021, május 10 - 11:54

A koronavírus-járvány extrém terheket rótt az Országos Mentőszolgálatra, amire nem lehetett előre felkészülni. Elegendő volt a kapacitás? Minden segítséget megkaptak a kormánytól? Mekkora most a mentősök átoltottsága? A mentők napja alkalmából az Index kérdéseire dr. Csató Gábor főigazgató válaszolt.

Számszerűsíthető, hogy mennyivel növekedett a mentőszolgálat leterheltsége a koronavírus-járvány miatt?

Különleges évet zártunk mi is, ahogyan mindenki más világszerte. Mi sem számítottunk arra, hogy ilyen hosszan elhúzódik a járvány. Tavalyi online születésnapunkkor még abban bíztunk, hogy az ideit már személyesen ünnepelhetjük, de idén is online születésnapot tartunk. Ezzel együtt bizakodók vagyunk, hogy idén már tényleg visszatérhetünk a normál kerékvágásba.

Mentési esetszámunkban apró növekedés van évek óta, ez a tendencia tovább folytatódott. Az elmúlt évben 1,2 millió esetet láttunk el, ebben benne vannak a covidos esetek is: gyanús és fertőzött betegekből 155 ezret szállítottunk kórházba, ami az összes mentőellátás nagyjából tíz százalékát tette ki tehát.

A legkomolyabb tehernövekedést nem is ez jelentette, hanem azok az egyéb feladatok, amelyeket szintén a mentőszolgálat végzett el. Elsősorban a mintavételekre utalok itt, ezekből szintén 1,2 millió fölötti számmal büszkélkedhetünk. Az elmúlt hónapokban a járvány miatt egy párhuzamos mintavételi szolgálatot építettünk fel.

A rendkívüli helyzethez kaptak többletforrásokat a kormánytól?

Költségvetésünk az elmúlt években is stabil volt, sosem volt adósságunk. Tavaly nagyjából hárommilliárd forintot költöttünk a járvány elleni védekezésre: túlmunkákra, védőeszközökre, az orvostanhallgatók szállásolására és étkeztetésére. Ezt a hárommilliárd forintot a járványügyi alapból megkaptuk, tehát minden feltételt biztosítottak számunkra. Sőt, mivel ez a járvány a papíralapú nyilvántartásokat is elsöpörte, a szükséges informatikai fejlesztések fedezete is biztosított volt.

Összesen hány emberrel működnek most?

Az Országos Mentőszolgálat állománya 8500 főből áll, mi vagyunk a legnagyobb egészségügyi intézmény az országban. Egy átlagos nappali vagy éjszakai műszakban körülbelül 1500 bajtársunk teljesít szolgálatot, ennek fényében kell értelmezni, hogy volt olyan nap, különösen a mintavételek során, amikor további ezer főt mozgattunk – ideértve a call centert, a kijáró egységeket, az önkénteseket, a betegszállító szolgálatokat. Az ő munkájukat, ellátásukat, eszközeiket, tehát a teljes logisztikát mi szerveztük.

A többletfeladatokhoz a szolgálatban nem lévőket rendelték be, vagy máshonnan kölcsönöztek munkaerőt?

A mentés az elmúlt 73 évben mindig prioritás volt számunkra, ebből sosem engedtünk – most sem. Főként a második-harmadik

hullámban sok koronavírus-gyanús embert effektív mentőellátásban kellett részesítenünk, tehát a szükséges kapacitáshoz nem tudtunk és nem is akartunk hozzányúlni. A mintavételekhez önkénteseket, a betegszállító szolgálatot, civileket, vöröskereszteseket, egyetemi és főiskolai hallgatókat vontunk be. Bajtársaim önként vállalt túlmunkaként vettek részt mindebben.

Ha már szóba hozta, miben különböztek a járvány különböző hullámainak teendői?

Mi a járvány frontvonalában álltunk. Amikor tavaly januárban elindult a védekezés, illetve a felkészülés, először a határok melletti tesztelésben és ellenőrzésben vettünk részt, aztán márciustól már a mintavételekben, később pedig létrehoztunk statikus mintavételi pontokat is. Mindeközben természetesen folyamatosan elláttuk a koronavírusos betegeket. Aztán amikor tavaly év végén beindult az oltási kampány, mi is átoltottuk dolgozóinkat, illetve oltópontot hoztunk létre azoknak a bajtársainknak, akik addig nem tudták vagy nem akarták fölvenni az oltást. Ők most már annyira kevesen vannak, hogy elég kéthetente oltási napot szerveznünk számukra.

Hány százalékos most a mentőszolgálat munkatársainak átoltottsága?

Gyakorlatilag az egészségügyi dolgozók arányával megegyező. Azok a bajtársaim, akik átestek már a fertőzésen, folyamatosan jönnek oltásra, akik pedig nem estek át, azok körében több mint hetvenszázalékos az átoltottság. Ez a két csoport így összesen több mint nyolcvan százalékot tesz ki, ennek eredményeként extrém módon le is csökkent az állományon belüli megbetegedések száma.

Január elsejétől a mentőszolgálat munkatársai is az új egészségügyi szolgálati jogviszony keretében dolgoznak már. Mekkora volt az elvándorlás emiatt? Milyen hatással volt a foglalkoztatási forma megváltozása a napi munkájukra?

Semmilyen negatív hatást nem tapasztaltunk, működésünket nem befolyásolta ez a változás. Bajtársaink kevesebb mint két százaléka nem írta alá az új szolgálati jogviszonyt, köztük nagyon sok olyan, aki már éppen nyugdíj előtt volt eleve is. A kivonuló állományt alig érintette mindez, főleg olyanok távoztak, akiknek másodállása volt csupán a mentőszolgálat.

Világjárvány idején az ember úgy képzelné, hogy aggódó állampolgárok tömegei keresik meg önöket banális panaszokkal. Érzékeltek ilyesmit, hogy emiatt vált túlterheltté a rendszer?

Ha túlterheltté nem is vált, de a terhelés azért nőtt a telefonhívások esetében is. Hatalmas pszichés nyomás volt az embereken, főleg az első időszakban, amikor még a tüneteket sem ismertük eléggé. Ekkor sokan a saját panaszaikat koronavírus-fertőzésnek vélték. Minden ilyen betegnél úgy kellett eljárnunk, mintha valóban Covid-esetek volnának, tehát viseltük a védőfelszerelést – a beteg és a saját magunk érdekében. Ezeket a hívásokat szintén a kapacitások növelésével, önkéntesek bevonásával tudtuk lereagálni.

Úgy látom, hogy mostanra normális mederbe került minden, a tájékoztató kampányoknak köszönhetően az emberek megértették, hogy mikor kell mentőt hívniuk, és mikor kell a háziorvoshoz vagy az ügyelethez fordulniuk. Ebben a témában mi is igyekeztünk aktívan kommunikálni a társadalom felé.

Felfokozott idegállapotban élünk bő egy éve. Mit tapasztalnak, amikor kiérkeznek egy helyszínre: együttműködőbbek vagy feszültebbek az állampolgárok?

Sajnos látjuk a betegek szemében az aggódást és a félelmet, ráadásul nagyon nehéz úgy megnyugtatni őket, hogy maszkban vagy szkafanderben vagyunk, hiszen azokat az emberi gesztusokat, például a mimikát sem tudjuk bevetni, amelyeket eddig használtunk. Újfajta kommunikációs technikákat kellett tanulnunk nekünk is, számtalan kollégám például ráírta a nevét az overalljára, vagy kitette akár a fényképét is, hogy emberibb legyen az ellátás.

Ugyanakkor őszintén úgy gondolom, hogy van valamiféle pozitív hozadéka is ennek a járványnak. Az emberek minden korábbinál nagyobb nyitottsággal és érzékenységgel fordulnak az egészségügy, ezen belül a mentőszolgálat felé is.

Az elmúlt hónapok hoztak olyan tanulságokat, amelyek a járvány elmúltával is hasznosíthatóak lesznek?

Az Országos Mentőszolgálat 73 éves szervezet, félkatonai működésmóddal. Senki sem gondolta volna, megmondom őszintén, még én sem, hogy egy ilyen szervezetben ilyen fokú működési rugalmasság van, és így képesek leszünk átlépni a saját árnyékunkon. Néhány hónap alatt ki tudunk növeszteni magunk mellett egy országos mintavételi szolgálatot, illetve szintén néhány hónap alatt előre tudunk hozni és meg is tudtunk valósítani sürgőssé vált informatikai fejlesztéseket.

Ma már valós időben látjuk az eszközfogyásokat és az esetszámokat – hőtérképszerűen, üzleti és mesterséges intelligenciával támogatottan. Ezt a módszert nagyon jól tudjuk használni a normál napi mentőellátásban is, nem csak a Covid kapcsán. Ha nagyon le akarom sarkítani, a mentőszolgálat tulajdonképpen egy logisztikai szolgálat: mi a legfontosabb értéket, az emberi egészséget szállítjuk A-ból B-be, és ennek a háttértámogatását kell megszerveznünk. Ez nagyon jól vizsgázott most a mintavételek és az eszközbeszerzések terén is, ezeket a tanulságokat a járvány után is hasznosítani tudjuk majd.

Talán annak örülök a legjobban, hogy a megnövekedett feladatok ellenére a lakosság bizalma tovább erősödött felénk. Ezt igyekszünk is megtartani, hogy az egészségügyi dolgozók mindig is kiemelt és elismert helyen legyenek a társadalom szemében.

Forrás: index.hu

Like

- up
  51%
- down
  49%

- A hozzászóláshoz be kell jelentkezni
- Print
- 3185 olvasás